

**РЕЦЕНЗИЈА
НА СКРИПТАТА СО НАСЛОВ
„БАЛНЕОЛОГИЈА И ХИДРОТЕРАПИЈА” ОД ДОЦ. Д-Р ДАНЧЕ ВАСИЛЕВА,
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2002-111/10 од 242. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 26.6.2020 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- **д-р Тоше Крстев**, доцент на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип;
 - **д-р Ленче Николовска**, вонреден професор на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип
- за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **„БАЛНЕОЛОГИЈА И ХИДРОТЕРАПИЈА”** од **доц. д-р Данче Василева**, наменет за студентите од студиската програма Физиотерапевти на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на скриптата, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Скриптата со наслов **„Балнеологија и хидротерапија”** од доц. д-р Данче Василева е наменета за студентите од студиската програма Физиотерапевти, прв циклус на студии. Учебникот е во согласност со планот и наставната програма за предметот Балнеологија и хидротерапија, кој се слуша во I година (I семестар) со неделен фонд од 2+1+1 часови, 4 кредити и вкупна оптовареност 120 часови, како избран предмет на студиската програма Физиотерапевти.

Ракописот кој им е доставен на рецензентите претставува целосен материјал преку кој студентите ќе можат да добијат знаења потребни за предметната содржина и ќе може целосно да се реализираат барањата на предметната програма и ЕКТС системот.

Податоци за обемот на ракописот: Содржината на учебникот е претставена во текст од вкупно 95 страници. Трудот е пишуван во А4 формат со нормален единичен проред, употребен е фонт Arial, со големина на буквите 11. Материјалот е подготвен во 2 методски единици и поединици, распоредени во согласност со наставната програма на истоимениот предмет.

Ракописот е подготвен според стандардната методологија, а обемот на трудот и неговата содржина ги задоволуваат критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Ракописот е резултат на опсежно пребарување на обемната стручно-научна литература на домашните и светски простори.

Авторката на јасен, едноставен и достапен начин, со разбирлив стил на пишување, сублимирано ја претставува материјата која се изучува во овој предмет како дел од целата физиотерапијата. Од особена важност е да се потенцира специфичниот пристап кон содржините со цел да се прикаже и потенцира практичното значење на современите сознанија, со коешто се потврдува темелниот пристап во подготовката на скриптата.

Краток опис на содржината: Скриптата е напишана на лесен и разбирлив јазик. Текстот и целата содржина се конципирани во 2 тематски дела и литература. Илустрирана е со 54 слики и 2 табели.

Во првата тематска единица **Балнеологија** авторката ги опишува основите карактеристики на минералните води (настанување и потекло, физички и хемиски својства, класификација, принципи и механизми на влијание врз организмот, методи на примена во балнеотерапијата и балнеопрофилаксата), аеросолната терапија, пелоидотерапија (класификација, структура и содржина на лековитата кал, механизам на дејство, методи на апликација, индикации и контраиндикации за примена), озон терапија, влијание на балнеотерапијата и балнеореакција (локални промени на кожата и слузокожата, промени во екстрацелуларната и интрацелуларната течност во организмот, сложени реакции на адаптација, како последица на неврорефлексните и хуморалните механизми, балнеореакција), индикации и контраиндикации за примена на балнеотерапија (општи и специфични контраиндикации, индикации и контраиндикации кај заболувања на одделните системи) како средства за терапевтски и превентивни цели во физиотерапевтската пракса.

Од практична гледна точка балнеологијата е во основата на градењето на современите физиотерапевтски и други функционално-рековалесцентни програми. Продлабочените познавања за влијанието на сите методи од балнотерапијата врз организмот се предуслов за правилна терапија и профилакса.

Во втората тематска единица со наслов **Хидротерапија и термотерапија** детално се опишани основите на хидротерапијата и термотерапијата - физика на водата и нејзиниот однос со рехабилитација во вода, влијание врз одделните системи на организмот за време на рехабилитација во вода (кардиоваскуларен, респираторен, мускулно-скелетен, нервниот, ренален и ендокрин систем, и влијание на хидротерапијата и примена кај реуматски заболувања), методи на примена, дозирање, времетраење и правила за спроведување, видови на хидро и топлински третмани и хидрокинезитерапија.

Литературата е со богата содржина на референци - 163, од кои 8 се на кирилица и 155 на латиница. Ова зборува за системски приод кон оваа област и за способноста на авторката за комплетно претставување на тематиката.

Скриптата со наслов **„Балнеологија и хидротерапија“** на студентите дава продлабочени познавања за расположливите природни благодети како предуслов за постигнување и одржување на физичкото и менталното здравје на човекот и подобрување на квалитетот на живот, а тоа ќе им послужи во нивната понатамошна едукација на специјалните дисциплини и научно-практичниот развој.

ЗАКЛУЧОК

Скриптата „Балнеологија и хидротерапија“ од авторката доц. д-р Данче Василева ги опфаќа сите содржини од теоретски и од практичен аспект, според наставната програма и содржина по истоимениот предмет на студентите од прв циклус на студиската програма Физиотерапевти на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Со издавање на оваа скрипта студентите ќе имаат можност да го изучуваат потребниот материјал за теоретска и практична настава во соодветен обем на македонски јазик. Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите за скрипта, како и условите за издавање пропишани според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на ФМН при УГД - Штип ракописот „Балнеологија и хидротерапија“ од доц. д-р Данче Василева да биде издаден како скрипта за студенти на студиската програма Физиотерапевти на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Тоше Крстев, доцент, с.р.

Д-р Ленче Николовска, вонреден професор, с.р.